

Lietuvos prekių eksporto raidos 2024 m. apžvalga:

Parengta 2025 m. balandžio 25 d.

Turinys

Pagrindinės įžvalgos.....	3
I. Eksporto raida	3
II. Lietuviškos kilmės prekių eksportas	4
... pagal sektorius	5
... į šalis agresores	8
Lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų prekių eksportas.....	8
III. Prekių reeksportas	10
IV. Energetinių produktų eksportas.....	12

Pagrindinės įžvalgos

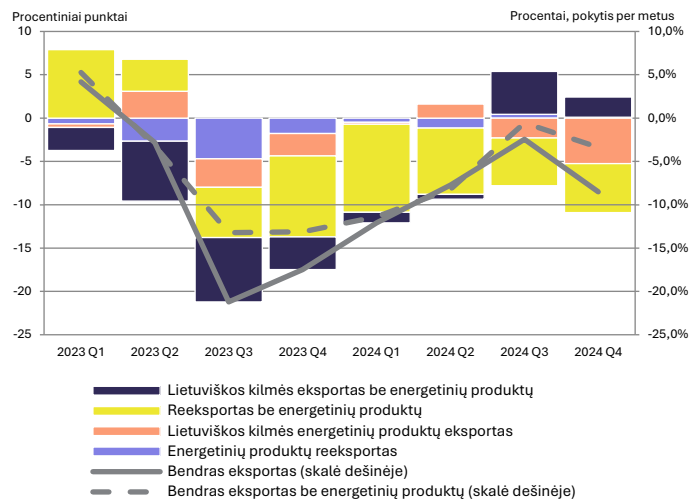
- 2024 m. Lietuvos užsienio prekyba pasižymėjo mažėjusia reeksporto reikšme, šiek tiek paaugusiu lietuviškos kilmės eksportu be mineralinių produktų, veržliu aukštųjų technologijų eksporto augimu ir ženkliai sumažėjusiu eksportu į šalis agresores.
- Didžiausią įtaką nominalios prekių eksporto vertės kritimui darė penktadaliu dėl karo Ukrainoje ir sankcijų poveikio susitraukęs ne mineralinių produktų reeksportas.
- Kritus reeksportui, vis didesnę dalį Lietuvos užsienio prekybos užima lietuviškos kilmės prekių eksportas, kurias gaminant sukurama daugiau pridėtinės vertės būtent Lietuvoje.
- Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė augo dėl išaugusių apimčių. Už šio augimo slypi skirtingos sektorinės konkurencingumo tendencijos.
- Palaipsniui kinta Lietuvos ekonomikos struktūra: nors dar nepasiekėme europinio lygio (ES vidurkio), tačiau aukštųjų technologijų eksporto dalis bendroje eksporto struktūroje nuosekliai auga.

I. Eksporto raida

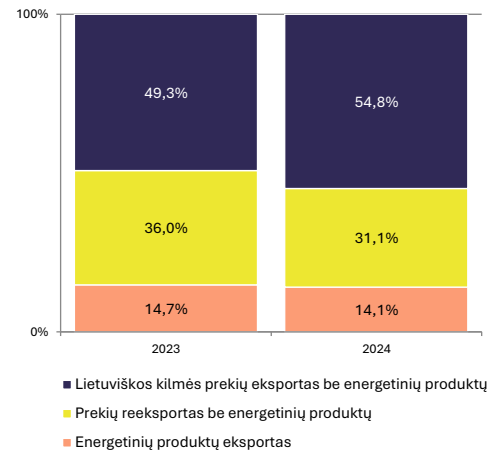
2024 m. bendras Lietuvos eksportas buvo 7,7 % mažesnis nei 2023 m. ir siekė 36,7 mlrd. Eur. Didžiausią įtaką nominaliojo prekių eksporto vertės kritimui darė penktadaliu (20,2 %) dėl karo Ukrainoje ir sankcijų poveikio susitraukęs ne mineralinių produktų reeksportas. Jis krito visus 2024 m. ketvirčius, lyginant su atitinkamais 2023 m. laikotarpiais, ir prie bendro eksporto nuosmukio prisidėjo 7,3 procentinio punkto (p. p.)(1 pav.). Reeksporto produktų (be mineralinių produktų) vertė siekė 11,4 mlrd. Eur, bendro reeksporto – 12,2 mlrd. Eur. Lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė nežymiai (0,3 %) nukrito ir siekė 24,5 mlrd. Eur. Už šio bendro pokyčio slypi gan didelis nominalaus lietuviškos kilmės mineralinių produktų eksporto susitraukimas (12,0 % iki 4,4 mlrd. Eur) ir likusio lietuviškos kilmės eksporto (be mineralinių produktų) augimas (2,7 % arba 525,2 mln. Eur. iki 20,1 mlrd. Eur). Pastarasis, augęs paskutinius du 2024 m. ketvirčius, lyginant su analogišku 2023 m. laikotarpiu, – vienintelis teigiamai prie bendro eksporto pokyčio prisidėjęs veiksnys (1,3 p. p.).

Kritus reeksportui, vis didesnę Lietuvos užsienio prekybos dalį sudaro lietuviškos kilmės prekių eksportas, kurias pagaminti sukurama daugiau pridėtinės vertės būtent Lietuvoje (2 pav.). Lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) dalis bendroje eksporto struktūroje išaugo 5,6 %, reeksportuotų prekių dalis susitraukė 4,9 %, o energetinių produktų dalis nusmuko 0,7 % iki 5,2 mlrd. Eur.

1 pav. Eksporto bei jo sudedamųjų dalių metinis augimas ir kaitos veiksniai

2 pav. Eksporto struktūra, 2023-2024 m.

II. Lietuviškos kilmės prekių eksportas

Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė per 2024 m. padidėjo 2,7 % (arba 0,5 mlrd. Eur. Iki 20,1 mlrd. Eur). Šių gaminių eksportas augo du paskutinius 2024 m. ketvirčius, palyginti su 2023 m. atitinkamais laikotarpiais. Pagal prekių grupes, 2024 m. pagrindinę eksporto vertę sudarė baldai (13,2 %), plastikai ir jų gaminiai (8,7 %) bei elektros mašinos ir įranga (8,1 %). Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto metiniam augimui didžiausią teigiamą įtaką darė elektros mašinų ir įrangos, įvairių chemijos produktų bei plastikų ir jų gaminių eksportas (1 lentelė). Didžiausią neigiamą indėlį į augimą darė javai, kurių eksportas per 2024 m. susitraukė 13,9 % (arba 146 mln. Eur). Nuo karo pražios Ukrainoje ženkliai susitraukęs lietuviškų trąšų eksportas 2024 m. šiek tiek atsigavo (augo 15,4 %). Panašu, kad atrastos naujos rinkos lietuviškoms trąšoms – po kelis kartus išaugo jų eksportas į Australiją ir JAV.

1 lentelė. Top 5 labiausiai teigiamai ir top 5 labiausiai neigiamai prie eksporto augimo prisidėjusios prekių grupės

Prekių grupė	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Elektros mašinos ir įranga bei jų dalys	1 632	239	17,2 %	1,2	8,1 %
Įvairūs chemijos produktai	729	148	25,4 %	0,8	3,6 %
Plastikai ir jų gaminiai	1 740	116	7,1 %	0,6	8,7 %
Optikos, fotografijos, matavimo, tikrinimo, tikslieji, medicinos arba chirurgijos prietaisai ir aparatai	783	76	10,7 %	0,4	3,9 %
Trašos	561	75	15,4 %	0,4	2,8 %
Javai	908	-146	-13,9 %	-0,7	4,5 %
Antžeminio transporto priemonės	406	-73	-15,2 %	-0,4	2,0 %
Tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai	645	-69	-9,7 %	-0,4	3,2 %
Mašinos ir mechaniniai įrenginiai; katilai; jų dalys	606	-64	-9,5 %	-0,3	3,0 %
Vata, veltinys ir neaustinės medžiagos	193	-63	-24,6 %	-0,3	1,0 %
Kitos prekės	18 100	682	3,9 %	3,5	90,0 %
Iš viso	20 107	525	2,7 %	2,7 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Vertinant iš eksporto apimčių ir kainų perspektyvos, **lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) eksporto vertė 2024 m. augo dėl išaugusių apimčių**: realaus kiekio augimas – 2,9 %, o kainos krito vidutiniškai 0,2 %. Labiausiai krito (neįskaitant naftos pramonės) chemijos pramonės gaminių eksporto kainos (-2,8 %), o sparčiausiai augo maisto pramonės eksporto kainos (4,9 %).

... pagal sektorius

Vertinant pagal pramonės sektorius, **lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metiniam eksporto augimui didžiausią teigiamą įtaką darė 17,2 % paaugusi chemijos pramonė**, kurios indėlis į kaitą – 1,9 p. p. (2 lentelė). Didžiausią neigiamą indėlį padarė žemės ūkio eksportas. Didžiausią dalį (27,1 %) lietuviškos kilmės eksporto struktūroje ir toliau sudaro nuosaikiu augimu pasižymėjusi inžinerinė pramonė.

2 lentelė. Ūkio sektorių indėlis į lietuviškos kilmės eksporto (be mineralinių produktų) kaitą 2024 m.

Sektorius	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Chemijos pramonė	2 508	368	17,2 %	1,9	12,5 %
Inžinerinė pramonė	5 455	232	4,4 %	1,2	27,1 %
Maisto ir gėrimų pramonė	3 458	107	3,2 %	0,5	17,2 %
Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas	512	98	23,7 %	0,5	2,5 %
Kiti ūkio sektoriai	1 312	49	3,8 %	0,2	6,5 %
Drabužių, tekstilės ir odos pramonė	782	-32	-3,9 %	-0,2	3,9 %
Baldų ir medienos pramonė	3 466	-59	-1,7 %	-0,3	17,2 %
Tabako pramonė	638	-65	-9,3 %	-0,3	3,2 %
Popieriaus pramonė	415	-77	-15,6 %	-0,4	2,1 %
Žemės ūkis	1 562	-96	-5,8 %	-0,5	7,8 %
Iš viso lietuviškos kilmės prekės (be mineralinių produktų)	20 107	525	2,7 %	2,7 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Chemijos pramonės atveju, 2024 m. augo beveik visų chemijos pramonės prekių grupių eksportas. Labiausiai prie augimo prisidėjo įvairių chemijos produktų (6,9 p. p.), plastiko ir jo gaminių (3,9 p. p.) bei trąšų

(3,5 p. p.) prekių grupės, kurios chemijos pramonės prekių struktūroje sudaro didžiausias dalis (3 lentelė). Trašų pramonės atsigavimas sietinas su atsinaujinusia ir išaugusius pardavimus demonstravusia AB „Lifosa“ veikla¹ bei, tikėtina, atsigaunančia², nors ir daliniu pajėgumu tebedirbančia, AB „Achema“ ir jos veikla.

3 lentelė. Top 5 labiausiai teigiamai ir top 5 labiausiai neigiamai prie chemijos pramonės eksporto augimo prisidėjusios prekių grupės

Prekių grupė	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Įvairūs chemijos produktai	727	148	25,5 %	6,9	29,0 %
Plastikai ir jų gaminiai	674	84	14,2 %	3,9	26,9 %
Trašos	561	75	15,4 %	3,5	22,4 %
Nealkoholiniai ir alkoholiniai gėrimai bei actas	46	34	307,4 %	1,6	1,8 %
Organiniai chemikalai	128	15	13,6 %	0,7	5,1 %
Tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai	3	-6	-65,9 %	-0,3	0,1 %
Neorganiniai chemikalai	28	-4	-11,5 %	-0,2	1,1 %
Eteriniai aliejai ir kvapieji dervų ekstraktai; parfumerijos, kosmetikos ir tualetiniai preparatai	18	-3	-16,0 %	-0,2	0,7 %
Cheminiai kuokšteliniai pluoštai	1	0	-31,6 %	0,0	0,0 %
Fotografijos ir kinematografijos prekės	0	0	-57,7 %	0,0	0,0 %
Kitos prekės	322	26	8,7 %	1,2	12,9 %
Iš viso	2 508	368	17,2 %	17,2 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Beveik visą (73 %) įvairių chemijos produktų grupės eksporto vertę sudarė diagnostiniai ar laboratoriniai reagentai, kurių produkcijos eksportas išaugo 21,8 %. Ketvirtadaliu (24 %) išaugo reagentų eksportas į JAV – ten išskeliavo beveik pusė (49,5 %) viso reagentų eksporto. Taip pat ženkliai išaugo jų eksportas į kai kurias Azijos rinkas, nors bendroje struktūroje jos atsakingos už nedidelius eksporto nuošimčius: Kiniją (augo 82 %), Japoniją (62 %) ir Pietų Korėją (62 %). Vertinant chemijos pramonės eksporto pokytį iš kainų bei produkcijos kiekių perspektyvos, 2024 m. eksporto augimą lėmė realaus produkcijos kiekio augimas: kainos krito vidutiniškai 2,8 %, o realaus kiekio augimas – 20 %.

Inžinerinės pramonės atveju, labiausiai prie jos augimo prisidėjo kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamybos bei elektros įrangos pošakiai (4 lentelė). Labiausiai neigiamai prie inžinerinės pramonės augimo prisidėjo niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos pošakis. Lietuvos inžinerinės pramonės eksporto augimas sietinas su aukštu jos konkurencingumu³.

¹ <https://www.vz.lt/pramone/2025/04/24/chemijos-sektorius-demonstruoja-raumenis-eurochem-atskleidzia-lifosas-pardavimus-566865>

² <https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/2432404/achemos-vadove-dirbti-visu-pajegumu-ir-pelningai-tikimes-2026-metais?srsId=AfmBOoqZOO2SAR1hItYYsae6uXYPUBYZySXXAE-JKOMN56cRyCY9uq>; Oficiali 2024 m. statistika apie „Achema“ veiklą dar nepasiekama.

³ <https://linpra.lt/15486/>

4 lentelė. Top 5 labiausiai teigiamai ir top 5 labiausiai neigiamai prie inžinerinės pramonės eksporto augimo prisidėję pošakiai

Inžinerinės pramonės pošakiai	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Kompiuteriniai, elektroniniai ir optiniai gaminiai	1 087	180	19,8 %	3,4	19,9 %
Elektros įranga	921	119	14,8 %	2,3	16,9 %
Metaliniai gaminiai, išskyrus mašinas ir įrangą	861	37	4,5 %	0,7	15,8 %
Guminiai ir plastikiniai gaminiai	1 095	24	2,2 %	0,5	20,1 %
Pagrindiniai metalai	188	18	10,8 %	0,4	3,4 %
Kita transporto įranga	282	-29	-9,4 %	-0,6	5,2 %
Variklinės transporto priemonės, priekabos ir puspriekabės	430	-46	-9,6 %	-0,9	7,9 %
Niekur kitur nepriskirtos mašinos ir įranga	590	-70	-10,6 %	-1,3	10,8 %
Iš viso	5 455	232	4,4 %	4,4 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

... į 32 tikslines rinkas⁴

Lietuviškos kilmės eksporto (be mineralinių produktų) augimas į tikslines rinkas 2024 m. buvo (1,3 p. p.) spartesnis nei bendras lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) eksporto vertės augimas. Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas per 2024 m. išaugo 621,7 mln. eurų (arba 4,0 %) iki 16,2 mlrd. eurų, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė augo 2,7%.

Per metus eksportas augo į 21 iš 32 tikslinių rinkų. Didžiausios lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) eksporto vertės dalys teko Vokietijai (14,6 %), Lenkijai (10,6 %), Nyderlandams (9,4 %), Švedijai (8,1 %) ir JAV (7,5 %); o daugiausiai prie augimo prisidėjo JAV ir Vokietijos rinkos, kurios generavo atitinkamai 1,3 p. p. ir 0,8 p. p. viso augimo (5 lentelė).

4

https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/396eed2366b811ed8a47de53ff967b64?jfwid=uttwis9kk&utm_source=chatgpt.com

5 lentelė. Top 5 labiausiai teigiamai ir top 5 labiausiai neigiamai prie eksporto pokyčio prisidėjusios tikslinės rinkos

Šalis	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Jungtinės Amerikos Valstijos	1 212	199	19,7 %	1,3	7,5 %
Vokietija	2 365	130	5,8 %	0,8	14,6 %
Lenkija	1 712	120	7,5 %	0,8	10,6 %
Nigerija	335	96	40,0 %	0,6	2,1 %
Ukraina	307	76	32,8 %	0,5	1,9 %
Singapūras	53	-43	-44,7 %	-0,3	0,3 %
Ispanija	432	-39	-8,3 %	-0,2	2,7 %
Norvegija	794	-35	-4,2 %	-0,2	4,9 %
Belgija	332	-35	-9,4 %	-0,2	2,0 %
Indonezija	12	-34	-74,2 %	-0,2	0,1 %
Kitos šalys	9 704	210	2,2 %	1,3	59,8 %
Lietuviškos kilmės eksportas (be mineralinių produktų) į tikslines rinkas	16 218	622	4,0 %	4,0 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Eksporto vertė į JAV augo daugiausiai dėl išaugusio trąšų ir reagentų eksporto, o į Vokietiją dėl sparčiai išaugusio elektros mašinų ir įrangos eksporto. Labiausiai neigiamai prie eksporto kaitos prisidėjo Singapūras, Ispanija ir Norvegija. Nors pagrindinės lietuviškos kilmės eksporto partnerės išliko tos pačios (Vokietija, Lenkija, Nyderlandai, Latvija ir Jungtinės Valstijos), ženkliai paaugo lietuviškos kilmės eksportas į kai kurias prioritetines rinkas Azijoje. Visgi, jų dalys bendroje eksporto struktūroje išlieka nedidelės.

... į šalis agresores

Besitęsiančio karo Ukrainoje ir tarptautinių sankcijų šalims agresorėms kontekste 2024 m. nuosekliai mažėjo eksportas į Rusiją ir Baltarusiją, krito tiek lietuviškos kilmės eksportas, tiek reeksportas. Reeksportas į Rusiją krito apie 70 %, o į Baltarusiją – apie 40 %. Visgi į šias šalis tebekeliavo apie 1,7 mlrd. eurų vertės arba 4,6 % bendro Lietuvos eksporto. Taip pat visus 2024 m. mažėjo ir eksportas į valstybes, su kuriomis siejamas sankcionuotų prekių patekimas į Rusiją, kaip Kazachstaną (-58 %), Armėniją (-66 %), Turkiją (-15 %), Uzbekistaną (-39 %), Kirgiziją (-62 %), Gruziją (-15 %).

Lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų prekių eksportas

Sparčiai augant aukštųjų technologijų eksportui didėjo ir jo dalis bendroje eksporto struktūroje, tačiau vis dar atsilieka nuo ES šalių. Lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų eksportas padidėjo 17,8 % (arba 330 mln. Eurų) ir siekė 2,2 mlrd. Eur. Tai sudarė 8,9 % viso lietuviškos kilmės eksporto (lyginant su 7,6 % prieš metus). Bendrame Lietuvos prekių eksporte jo dalis buvo kiek didesnė – 10,4 %, o ES šalių vidurkis 2023 m. buvo 15,9 %⁵. Tai rodo nuosekliai Lietuvos ekonomikos struktūros transformaciją link aukštesnės pridėtinės vertės, tačiau Lietuva vis dar atsilieka nuo ES šalių.

⁵ IA skaičiavimai, remiantis Eurostat comext duombazės duomenimis (ds-059331).

Labiausiai prie nominalaus aukštųjų technologijų eksporto augimo prisidėjo elektros mašinų ir įrangos eksportas, per metus paaugęs beveik 30 % ir sudarantis beveik pusę (48,2 %) viso aukštųjų technologijų prekių eksporto (6 lentelė). Per 2024 m. augo visų aukštųjų technologijų prekių grupių eksportas, išskyrus įvairių mokslinių prietaisų produktų grupę⁶ priskiriamų prekių eksportas, kuris susitraukė 3,7 % arba 14,5 tūkst. Eur, o jo dalis bendroje aukštųjų technologijų prekių eksporto struktūroje sumažėjo nuo 21,3 % iki 17,4 %. Nors bendras šios produktų grupės eksportas krito, tačiau lazerių ir kitų optinių aparatų ir prietaisų⁷ eksportas augo 12,2 %, taip padidindamas ir taip stambiausią savo dalį bendroje šios prekių grupės struktūroje nuo 35,5 % iki 41,3 %.

6 lentelė. Aukštųjų technologijų prekių indėlis į lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų eksporto kaitą 2024 m.

Prekės	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Elektros mašinos ir įranga bei jų dalys	1 055	236	28,9 %	12,7	48,2 %
Plastikai ir jų gaminiai	607	75	14,1 %	4,0	27,8 %
Farmacijos produktai	95	21	28,4 %	1,1	4,3 %
Kiti produktai	50	12	33,6 %	0,7	2,3 %
Optikos, fotografijos, matavimo, tikrinimo, tikslieji, medicinos arba chirurgijos prietaisai ir aparatai	381	-15	-3,7 %	-0,8	17,4 %
Iš viso	2 188	330	17,8 %	17,8 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pagrindinės lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų prekių eksporto rinkos 2024 m. buvo Vokietija ir Lenkija, kurioms teko atitinkamai 16,4 % ir 10,4 % eksporto vertės (7 lentelė). Prie bendro aukštųjų technologijų prekių eksporto augimo labiausiai prisidėjo Vokietija (4,8 p. p.) ir Ukraina (4,1 p. p.). Eksportas į pastarąją išaugo beveik pusantro karto, o jo dalis struktūroje – nuo 2,7 % iki 5,8 %.

⁶ „90 Optikos, fotografijos, matavimo, tikrinimo, tikslieji, medicinos arba chirurgijos prietaisai ir aparatai“ pagal CN 2 lygio klasifikaciją.

⁷ „9013 Lazeriai, išskyrus lazerinius diodus; kiti optiniai aparatai ir prietaisai, nenurodyti kitoje šio skirsnio vietoje“ pagal CN 4 lygio klasifikaciją.

7 lentelė. Top 10 aukštųjų technologijų eksporto rinkų pagal dalį 2024 m. (aukštųjų technologijų eksporto) struktūroje

Šalis	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Vokietija	360	89	32,6 %	4,8	16,4 %
Lenkija	228	41	21,8 %	2,2	10,4 %
Jungtinės Valstijos	176	27	18,0 %	1,4	8,0 %
Jungtinė Karalystė	131	33	33,8 %	1,8	6,0 %
Ukraina	126	76	148,9 %	4,1	5,8 %
Čekija	122	34	38,6 %	1,8	5,6 %
Prancūzija	95	10	11,9 %	0,5	4,3 %
Slovakija	92	21	30,1 %	1,2	4,2 %
Švedija	70	-13	-15,9 %	-0,7	3,2 %
Italija	68	-2	-3,2 %	-0,1	3,1 %
Kitos šalys	720	15	2,2 %	0,8	32,9 %
Iš viso	2 188	330	17,8 %	17,8 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Į tikslines rinkas nukeliavo keturi penktadaliai (79,5 %) lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų eksporto. Lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų eksportas į 32 Lietuvos tikslines rinkas augo greičiau nei bendras lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų prekių eksportas – 18,8 % ir prie bendro lietuviškos kilmės aukštųjų technologijų prekių eksporto augimo prisidėjo 14,1 p. p. (t. y. buvo atsakingas už didžiąją dalį augimo). Be minėto Ukrainos atvejo, sparčiausiai eksportas augo į Izraelį ir Pietų Afrikos Respubliką, tačiau bendroje struktūroje jų dalys buvo mažesnės nei 2 % (8 lentelė).

8 lentelė. Top 10 tikslinių rinkų pagal sparčiausią aukštųjų technologijų eksporto augimą 2024 m.

Šalis	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Ukraina	126	76	148,9 %	4,1	5,8 %
Izraelis	42	15	57,3 %	0,8	1,9 %
Pietų Afrikos Respublika	17	5	40,7 %	0,3	0,8 %
Jungtinė Karalystė	131	33	33,8 %	1,8	6,0 %
Vokietija	360	89	32,6 %	4,8	16,4 %
Lenkija	228	41	21,8 %	2,2	10,4 %
Jungtiniai Arabų Emyratai	24	4	20,7 %	0,2	1,1 %
Kanada	14	2	19,0 %	0,1	0,6 %
Taivanas	4	1	18,8 %	0,0	0,2 %
Jungtinės Amerikos Valstijos	176	27	18,0 %	1,4	8,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

III. Prekių reeksportas

Reeksportuojamų prekių (be energetinių produktų) vertė smuko penktadaliu (2,9 mlrd. eurų arba 20,2 %) ir 2024 m. siekė 11,4 mlrd. Eurų. Didžiausią dalį reeksporto struktūroje sudarė transporto priemonės (16 %), elektros mašinos ir įranga (12,1 %), mašinos ir mechaniniai įrenginiai (11,8 %) bei farmacijos produktai (9,1 %). Labiausiai (4,7 p. p.) prie reeksporto smukimo prisidėjo 26,7 % susitraukęs transporto priemonių eksportas, o priešingą tendenciją daugumos prekių reeksporto mažėjimo kontekste demonstravo

daugiausiai (15,2 %) paaugęs farmacijos produktų reeksportas. Farmacijos produktų daugiausiai eksportuota į kaimynines šalis:

- Latviją (21,1 % arba 219 mln. eurų)
- Estiją (16,7 % arba 173 mln. eurų)
- Baltarusiją (13,5 % arba 140 mln. eurų).

Į Latviją farmacijos produktų reeksportas išaugo 22,5 % (arba 40 mln. eurų, į Estiją – 13,1 % (arba 20 mln. eurų), o į Baltarusiją – 1,5 % (arba 2 mln. eurų). Taip pat beveik perpus (47,2 % arba 28 mln. eurų) išaugo farmacijos produktų reeksportas į Vokietiją (jos dalis šių produktų struktūroje išaugo nuo 6,6 % iki 8,5 %). Nors 2024 m. mažėjo bendras prekių reeksportas tiek į Rusiją, tiek į valstybes, su kuriomis siejamas sankcionuotų prekių patekimas į Rusiją, farmacijos produktų atveju, išaugo reeksportas į tokias šalis kaip Uzbekistanas (77,2 % arba 19 mln. Eurų) ir Kazachstanas (31,6 % arba 10 mln. eurų). Į Ukrainą farmacijos produktų reeksportas augo 7,3 %, tačiau bendroje farmacijos produktų struktūroje sudarė mažą dalį – 2,4 %.

9 lentelė. Top 5 labiausiai teigiamai ir top 5 labiausiai neigiamai prie reeksporto (be energetinių produktų) prisidėjusios prekių grupės

Prekių grupė	2024 m. vertė, mln. EUR	Metinis pokytis, mln. EUR	Metinis pokytis, %	2024 m. indėlis į kaitą, pp	2024 m. dalis struktūroje, %
Farmacijos produktai	1 038	137	15,2 %	1,0	9,1 %
Tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai	43	21	94,2 %	0,1	0,4 %
Organiniai chemikalai	157	13	9,0 %	0,1	1,4 %
Kiti augaliniai tekstilės pluoštai	43	7	20,5 %	0,1	0,4 %
Gaminiai iš mėsos, žuvies arba vėžiagyvių	33	5	17,2 %	0,0	0,3 %
Antžeminio transporto priemonės	1 824	-666	-26,7 %	-4,7	16,0 %
Nealkoholiniai ir alkoholiniai gėrimai bei actas	222	-346	-61,0 %	-2,4	1,9 %
Mašinos ir mechaniniai įrenginiai; katilai; jų dalys	1 351	-302	-18,2 %	-2,1	11,8 %
Eteriniai aliejai ir kvapieji dervų ekstraktai; parfumerijos, kosmetikos ir tualetiniai preparatai	257	-280	-52,2 %	-2,0	2,2 %
Optikos, fotografijos, matavimo, tikrinimo, tikslieji, medicinos arba chirurgijos prietaisai ir aparatai	313	-158	-33,6 %	-1,1	2,7 %
Kitos prekės	6 134	-1 329	-17,8 %	-9,3	53,7 %
Iš viso	11 415	-2 898	-20,2 %	-20,2 %	100,0 %

Šaltinis: VDA, Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pagal geografiją, du trečdaliai (66,4 % arba 7,6 mlrd. eurų) reeksporto vertės teko ES rinkai – eksportas į ES šalis augo 4,6 % (arba 331 mln. Eurų) ir buvo vienintelis pastebimai teigiamai (2,3 p. p.) prie reeksporto kaitos prisidėjęs faktorius. ES šalių dalis reeksporto struktūroje per 2024 m. paaugo net 15,8 p. p. Labiausiai prie reeksporto nuosmukio (-14,5 p. p.) prisidėjo daugiau nei perpus (56,3 % arba 2,1 mlrd. eurų) smukęs reeksportas į NVS šalis, kurių dalis reeksporto struktūroje susitraukė 11,7 p. p. iki 14,1 %. Beveik perpus (47,5 % arba 1,1 mlrd. Eurų) smuko ir reeksportas į Azijos regioną – jo dalis struktūroje krito nuo 15,5 % iki 10,2 %.

Didžiausios reeksporto (be energetinių produktų) dalys teko Latvijai, Estijai ir Lenkijai – atitinkamai 17,8 %, 10,3 % ir 10,2 %. Labiausiai (10,2 p. p. arba 1,5 mlrd. eurų) prie reeksporto nuosmukio prisidėjo Rusija, į kurią

reeksportas krito 71,6 %. Jos dalis bendroje reeksporto struktūroje susitraukė nuo 14,3 % iki 5,1 %. Apart Rusijos, reeksporto (be energetinių produktų) nuosmukį lėmė jo mažėjimas į valstybes, su kuriomis siejamas sankcionuotų prekių patekimas į Rusiją, kaip Baltarusiją (-38 %), Kazachstaną (-60,6 %), Kirgizijos Respubliką (-62,4 %), Turkiją (-53,3 %), Uzbekistaną (-41,1 %), Armėniją (-66,6 %) ir kt. Visgi, Rusija išliko šešta populiariausia Lietuvos reeksporto (be energetinių produktų) rinka, o Baltarusija – ketvirta. Į jas nukeliavo apie 1,6 mlrd. Eurų vertės arba 13,9 % reeksporto (be energetinių produktų).

IV. Energetinių produktų eksportas

2024 m. energetinių produktų eksporto vertė smuko 12 % (arba 0,7 mlrd. eurų) ir siekė 5,2 mlrd. eurų. Apie 85 % (arba 4,4 mlrd. eurų) šių gaminių vertės sudarė lietuviškos kilmės energetiniai produktai, o apie 15 % (0,8 mlrd. Eur.) – reeksportuoti energetiniai produktai. Lietuviškos kilmės energetinių produktų eksportas krito 0,6 mlrd. eurų, o reeksportuojamų energetinių produktų vertė krito 0,1 mlrd. eurų. Didžiąją dalį (daugiau nei 3/5) lietuviškos kilmės mineralinių produktų vertės nuosmukio lėmė Lietuvoje gaminamų energetinių produktų eksporto kainų kritimas: kainos krito vidutiniškai 7,7 % per metus, o realios apimtys krito 4,6 %. Šios eksporto tendencijos sietinos su 2024 m. kritusiomis pasaulinėmis žaliavinės naftos kainomis⁸ bei planiniais „ORLEN Lietuva“⁹ priežiūros ir remonto darbais, kurie irgi turėjo neigiamą poveikį eksporto apimtims.

⁸ <https://www.statista.com/statistics/262860/uk-brent-crude-oil-price-changes-since-1976/>

⁹ <https://www.orlenlietuva.lt/EN/PressCenter/News/Pages/Public-Company-ORLEN-Lietuva-revenue-in-fourth-quarter-of-2024-reached-1,319-billion-USD-while-work-in-record-investment-is.aspx>;
<https://www.vz.lt/pramone/2025/04/18/orlen-lietuvas-pajamos-pernai-mazejo-9-ebitda-33-karto-566724>.